

Christine Nöstlinger

Kui mu isa
taktis
abielluda
Anna Lachsi
emaga

Saksa keelest tõlkinud Piret Päsuke

Sisukord

Ma laiutan meeleldi	7
Ma olin naiivne tobu	18
Ma peaksin oma isa mõistma	29
Ma tegutsen olukorda mitte arvestades	38
Ma kasvatan väidetavalt vihmausse	48
Ma lohutan Zierhuti	60
Ma kohtun oma emaga	70
Ma koostan pikki nimekirju	80
Ma tunnen end oma nahas üha kehvemini	92
Ma pean ahju kütma	101
Ma olengi nii loll, nagu olen teeselnud	113
Ma mäletan küll, aga sellest pole eriti abi	123
Ma olen Laura jaoks igaveseks surnud	134
Ma peaksin vähemalt proovima	143
Ma olen täiesti ükskõikne	153
Ma olen iseendale suurim mõistatus	167

Ma laiutan meeleldi

Kassid haistavad ähvardavat õnnetust, väidab minu vanaema. Juba mitu tundi enne maavärinat jooksevad nad ringi, karvad turris ja kõrvad lidus. Või siis otsivad endale turvalise koha kõrge puu otsas päev varem, kui tulvavesi küla üle ujutab.

Minu vanaema tundis väidetavalt isegi sellist kassi, kes ühel õhtul kohutavalt kräunudes risti-põiki läbi maja kihutas, nii et kõik mõtlesid, nüüd on ta küll lolliks läinud. Vaene loom kräunus nii kõvasti, et ükski inimene majas ei saanud magama jääda. Ja nii oligi hästi, sest kesköösel tekkis – tont seda teab, mispärast – kõõgis tulekahju ning mürgine vingugaas levis kogu majas. Kui inimesed oleksid rahulikult maganud, poleks nad ilmselt enam kunagi ärganud.

Meil kodus kahjuks ei ole kassi, kuna mu isal tekiavad jubedad aevastushood ja läkakõha, kui kuskil mõni kassikarv õhus hõljub. Võimalik, et säärast sorti õnnetuse puhul, mis mind ähvardas, pole kassid nagunii asjatundjad, kuna tegemist polnud ei tulekahju, tulvavee

ega maavärinaga, vaid – nagu mu ema ütleb – inimeste-vahelise sigadusega. Pealegi poleks isegi kümme kassi, kel olnuks annet sääraseid sigadusi ette näha, mind hoiatada suutnud. Kuna ma olen olnud väga naiivne tobu, kes mõtles, et isa on temaga alati üdini aus ega hoia ta eest midagi salajas.

Igatahes ei tekitanud minus vähimatki umbusaldust see, kui talvevaheaja viimasel päeval ütles isa: „Noorhärä, teie klassi tuleb homme uus tüdruk. Ta on ühe mu kolleegi tütar. Sinust oleks ülimalt kena, kui sa tsipake ta eest hoolitseksid.“

Ma lõikasin parajasti *spaghetti carbonara* jaoks peki-kuubikuid, ohkasin sügavalt ja pomisesin: „*Shit!*“ Sest nimelt ainus vaba koht meie klassis oli minu kõrval. Aga mulle meeldib üksi kaheses pingis istuda. Mu meelest on kena, kui saab mõnusasti laiutada. Keeruline on mahutada kogu oma kraami napilt kuuekümmne viie sentimeetri piiresse. Kuigi ma pole õigupoolest mingi erak, ei meeldi mulle ka see, kui keegi mulle liialt ligi pressib ning ma pean vahetult kuulma tema rõhitsemist, matsutamist, luristamist, nohistamist ja peeretamist. Ja kedagi, kelle pealt saaksin ülesandeid maha kirjutada, pole mul vaja. Ma kuulun klassi paremate hulka.

Isa sai mu pominast valesti aru ja ütles: „Keset õppeaastat kooli vahetada pole kerge. Siis mõjub hästi, kui keegi su vastu kohe kena on.“

Ma puistasin pekikuubikud pannile ja panin panni pliidile. Pekki segades sõnasin ma: „Meie klassis on peaaegu kõik kenad, meil ei esine kiusamist.“

Päris tõsi see ei olnud. Meie klassis on siiski paar last, keda kunagi sünnipäevadele ei kutsuta, kelle üle naerdakse, kui nad midagi napakat ütlevad, ja kes vahetundide ajal seisavad tavaliselt kuskil üksi. Aga ma ei tea, kas seda tuleks just kiusamiseks nimetada.

Spagette süües küsisin isalt, miks siis tema kolleegi tütar keset õppeaastat kooli vahetab. Sai ta äkki millegagi hakkama ja visati oma koolist välja? Kui ma juba pean kellegagi oma pinki jagama, siis oleks päris naljakas, kui mu kõrval istuks keegi „riivatu“. Nagunii ei juhtu meie klassis kunagi midagi erilist, me oleme tublide lambukeste kari.

Aga isa purustas selle lootuse. Tema kolleeg, seletas ta, oli just oma tütreaga Salzburgist Viini kolinud. Sellepärast, et talle pakuti firma peakontoris paremat tööd.

Ma tõmbasin spageti lurinal suhu ja ütlesin mäluks: „Okei, ma hoolitsen selle tüdruku eest.“

Ja ma mõtlesin seda täitsa tõsiselt. Lõppude lõpuks pole ju tõesti sugugi tore, kui pead äkitselt kolima teise linna, kus sul pole ühtki sõpra.

* * *

„Kuule, Jupp, kas sa teed juba kevadpuhastust või?“ uuris Conny, kui ma järgmisel hommikul paar minutit enne kaheksat koristasin oma pingi teist sahtlit, visates kilekotti kuivanud leivakoorikuid, tohletanud õunasüdameid, krimpsus mandariinikoori, kivi-kõvasid nätsupalle, pliiatsiterituse jääke ja käkras pabertaskurätte.

Koolis hüüavad kõik mind Jupiks. Isegi enamik õpetajatest. Selle hüüdnime andis mulle esimeses klassis Adi Bär. Ma olin tollal klassis kõige väiksem poiss. Kuue aastaga, mis sellest ajast möödunud, olen ma küll korralikult kasvanud ja kuulun nüüd suurte sekka, kuid see hüüdnimi on alles jäänud. Ja nüüd, kui ma ei ole enam kõige väiksem, ei häiri see mind ka enam. Kusjuures pole see nagunii kunagi sobinud. Sest jupp, olgu see siis pliiatsijupp, sabajupp või sigarijupp, on ju jäänus millestki, mis on varemalt palju pikem olnud – mis aga minu puhul paika ei pidanud. Kuid sääraseid keelevarjundeid Adi Bäre sugune tainapea loomulikult ei mõika.

Ma pühkisin lauasahtlist pabertaskurätiga purud kokku ja ütlesin Connyle: „Meile tuleb täna uus õpilane ja kahjuks on ainus vaba koht minu kõrval.“

„Päriselt või? Keset õppeaastat?“ imestas Conny ja tahtis muidugi teada, kust mina seda tean, ja siis ma seletasin talle, ja kui sain seletatud, helises tunnikell, ja vaevalt oli see helisenud, astus meie ajaloo-Tusnelda, õpetaja Wurm, kelle nimi ongi päriselt Tusnelda ja kes

on meie klassijuhataja, uksest sisse ja tema kõrval oli üks päris iseäralik tüdruk. Väikest kasvu, pisut ülekaaluline, heleda nahaga, mis oli üle puistatud eri suuruses tedretähnidega, roostepunased kräsujuuksed, õlad längus, õhukeste huultega suu poolkuuna allapoole ja hiigelsuured vesisinised silmad. Koolikotti tal kaasas polnud. Ainult üks hirminetu lõikav-läikivalt roheline õlakott, mis kõlkus tal kõhu peal.

Õpetaja Wurm lükkas seda iseäralikku tüdrukut edasi, võttis valge kriiditüki, kirjutas suurte tähtedega tahvlile ANNA LACHS ja kuulutas: „See on teie uus klassikaaslane, Anna Lachs. Ta tuli meie juurde Salzburgist. Olge tema vastu kenad ja aidake tal meie juures kohaneda.“ Seejärel osutas ta vabale pingipoolele minu kõrval ja ütles: „Anna, seal ootabki sind ees ilus kohake!“

Anna Lachs liikus teosammul minu pingi poole, potatas mu kõrvale toolile ja torkas oma lõikavrohelise õlakoti sahtlisse.

Mina tahtsin olla kena, nagu olin isale lubanud, ja ütlesin vaikselt: „Minu nimi on Cornelius Haberkorn, aga kõik kutsuvad mind lihtsalt Jupiks.“

„Mul ükspuha, igavene idiot!“ sisistas Anna Lachs ja vahtis mulle otsa, nagu oleksin ma mingi jälk putukas. Nii jälk, et see jäetakse puruks litsumata, kuna ei taheta seda puudutada.

See võttis mu pahviks. Niivõrd alusetut ebaviisakust polnud ma veel iial elus kogenud. Niisiis nihkusin ma

oma tooliga uuest pinginaabrist võimalikult kaugele, nõjatusin seljatoele ja püüdsin kuulata, mida lugese ajaloo-Tusnelda meile paksust raamatust Viini linnaõiguse kohta aastal 1221 ning tollastest julmadest karistustest mõrvamise ja tapmise eest.

„Kui tapmine on toimunud hädakaitsest,“ ütles ta parajasti, „siis tuleb kurjategijal läbi teha tuleproov. Kui ta sellele vastu peab, siis olgu ta vaba, kui aga tuli ta ära kõrvetab, siis tuleb teda pidada süüdlaseks.“ Õpetaja Wurm langetas raamatu, vaatas klassis ringi ja küsis: „Äkki teab keegi teist, mida on mõeldud selle tuleprooviga?“

Mina teadsin, aga ma ei tõstnud kätt. Ma ei tõsta kunagi vabatahtlikult kätt, see on mu meelest liiga pugejalik. Kuna ka keegi teine kätt ei tõstnud, seletas õpetaja Wurm, et tuleproov oli niinimetatud jumalik kohtuotsus, ja et kurjategija pidi paljakäsi kandma hõõguva rauatüki läbi kiriku ristimisvaagna juurest altari ette.

Adi Bär hüüdis nõrdinult: „Aga siis kõrvetasid ju ometi ka kõik süütud oma käpad!“

„Paraku jah,“ nentis õpetaja Wurm kahetsevalt, kuid Adi Bärile sellest ei piisanud.

„Aga kui keegi sellele kunagi vastu ei pidanud,“ hüüdis ta, „siis pidi ometigi ka kõige suurem tobu märkama, et see tuleproov on ju jama! Kas keskajal olid siis kõik täiega totakad või?“

Õpetaja Wurm ei hakanud seda asja Adi Bäriga arutama, vaid läks edasi „Linna tulekustutuseeskirja“ juurde.

Mina kiikasin vargsi oma pinginaabri poole. Too istus toolil, käed rinnal risti ja pea longus. Justkui oleks Okasroosikesena unne vajunud. Sellises asendis püsis ta kogu ennelõuna. Ta ei läinud kempsu, ei võtnud vahetunnis oma lõikavrohelist õlakotist võileiba ega tundide ajal mingit kirjutusvahendit ja vihikut. Ta ei reageerinud kuidagi ka ühelegi õpetajale, kes oma tunni algul talle sõbralikult tere tulemast ütlesid.

Kui kell viienda tunni lõppu helistas, tõusis Anna Lachs püsti, heitis oma lõikavrohelise koti üle õla ja lahkus hüvasti jätmata klassist.

Õpetaja Kurz, kellega meil matemaatikatund oli, vaatas talle jahmunult järele ja pomises: „Tegelikult lõpetan ju mina tunni.“

Ja Marius pöördus minu poole, vangutas pead ja sõnas kaastundlikult: „Noh, Jupp, sa oled endale küll täitsa sõgeda tüübi pinginaabriks saanud. Sellel veidral trullal logiseb ilmselt rohkem kui üks kruvi!“

Pärast kooli läksin ma koos Robiga tema juurde. Robil on kolm väikest venda ja koduperenaisest ema, kes valmistab uhkeid lõunaid ja rõõmustab, kui Robi mu kaasa toob. Kuna ma kiidan alati tema sööke, mida ta oma neli last kunagi ei tee. Tal poleks midagi selle

vastu, kui ma iga päev pärast kooli nende juures söömas käiksin, aga mu isa arvab, et see oleks liiga pealetükiv. Sellepärast söön ma Robi juures ainult esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel – need on päevad, mil meil antakse matas kodutöid.

Mingil moel teenin ma seega oma lõunasöögi välja, aidates Robit mata kodutöodes ja parandades ta vigu. Kuid eriti andekas ma koduõpetajana nähtavasti pole, sest järgmine kord teeb Robi ikka jälle samu vigu. Tõenäoliselt on asi selles, et ma ei taipa, miks keegi ei taipa seda, mis on ometi ilmselge. Mul ei ole annet mõelda andetu peaga.

Ma jäin Robi juurde kella viieni. Tahtsin koju jõuda alles siis, kui Zierhut on ära auranud. Zierhut on meie koristaja. Ta käib iga päev, on alati pahas tujus ja sõimab omaette kõva häälega, sest väidetavalt olevat isa ja mina selle imeilusa korra, mille tema loonud, üleöö uuesti tohuvabohuks muutnud. Olen ma kodus, seljal kui ta veel ringi askeldab, sajab ta iga paari minuti tagant ilma koputamata minu tuppa sisse ja ärritub millegi peale. Süüdistab mind, et ma trampivat ühtelugu poriste kingadega elutoa valge vaiba peal, et ma panevat alati liiga mustad taldrikud nõudepesumasinasse, et juba jälle olevat ma hambapastatuubi lahti jätnud ja tegevat kõike, et muuta tema elu veelgi raskemaks, kui see juba nagunii on. Ja enne äraminekut ütleb ta kindla

peale: „Siia majja on jälle vaja naist, et see meeste maja-
pidamine ometigi lõpeks!“

Lugu on nimelt selline: minu vanemad lasid end viis aastat tagasi lahutada. Kuna meie maja kuulus juba enne abiellumist mu isale, siis kolis ema minema ja ostis endale kesklinnas korteri. Aasta aega rändasin ma seepeale siia-sinna: nädala elasin isa juures, teise nädala ema juures. Mingil ajal muutus see mulle õige tüütavaks. Eelkõige seepärast, et emal polnud korrapäraseid tööpäevi. Ta on fotograaf ja töötas tollal ühe naisteajakirja juures. Sageli pidi ta ka õhtuti ja nädalavahetusel tööd tegema ja siis mulle hoidja palkama või mu vanaema juurde viima. Ning kui hoidjal polnud aega või vanaemal pea valutab, maandusin ma jälle isa juures, kuigi oli ema nädal.

Siis sai ema võimaluse töötada pool aastat New Yorgis ja mina olin loomulikult selle pool aastat ainult isa juures. Kui ema New Yorgist tagasi tuli, ütlesin talle, et mul on sellest igavesest siia-sinna käimisest kõrini ja ma tahan jääda lõplikult isa juurde elama. See on minu jaoks lihtsalt palju mugavam. Kooli jõuan ma ainult seitsme minutiga, kõik mu sõbrad elavad läheduses, isa ei pea kunagi ootamatult kuhugi ära sõitma ning omad plussid on suvel ka meie suurel aial koos basseini ja võrkkiiigega.

Pealegi, nagu öeldud, laiutan ma meeleldi. Ema korteris on mul vaid üks väike toakene, seevastu meie

majas omaette vannituba ja kolm suurt tuba. Üks neist on minu pildjardilaua, flipperiautomaadi ja mudelraudtee jaoks, teine on mu magamis-, videomängude ja telekatuba ning kolmas on mu töötuba kirjutuslaua, raamaturiiulite ja arvutiga.

Eks ema küll pisut kurvastas, et ma otsustasin isa juurde elama jääda. Kuid minu otsus kergendas temagi elu tohutult. Ta võis jääda mitmeks nädalaks kuhugi välismaale pildistama ega pidanud minu pärast mingitest ägedatest tellimustöödest ära ütleva. Nii jõudis ta fotograafina päris suurde ärisse. Ma oletan, et ta teenib nüüd isegi rohkem kui isa, olgugi et tema teenib palju rohkem kui enamik minu sõprade isasid. Igatahes kulutab ema palju rohkem raha, ei irise iial, et miski on liiga kallis, ja ostab mulle hilpe kauplustest, mille kohta isa ütleb, et sääraustes käivad vaid pururikkad kergatsid.

Nüüd kohtun ma emaga korra või kaks kuus ja meil on koos alati väga vahva. Mõnikord jään ma nädalavahetusel ka tema juurde ööbima. Ja tema korteri võti on ikka veel mu võtmekimbus. Aga päriselt kodus tunnen ma end ainult meie majas.

Isa jõudis koju alles siis, kui ma olin juba voodis ja lubasin endale tunnikest head-ööd-telekat. Ta kõmpis trepist üles minu juurde ja seletas haigutades, et kahjuks oli tal taas kord vaja ületunde teha.

Viisakas, nagu ma olen, keerasin ma telekal hääle maha, olgugi et parasjagu läks asi põnevaks, ja teatasin isale, et külmkapis on kauss vasikaguljašiga. Selle oli sinna pannud Zierhut. Tegelikult on tema kohus ainult mulle lõunat valmistada, aga enamasti hoolitseb ta ka meie õhtusöögi eest.

Isa ütles, et ta on juba kontoris söönud. Firma vastas asuvast türklaste einelauast kebabi, mis nüüd magu vaevab ja kõrvetisi tekitab.

Siis küsis ta: „Noh, noorhärja, kuidas siis sulle mu kolleegi tütar meeldib?“

„Sama hästi kui koeranael kannika peal,“ vastasin ma ja jutustasin, mismoodi oli too iseäralik isik ennast üleval pidanud.

Isa pomises ohatas: „Vaene laps!“

Selle üle ma ei imestanud. Isa on kaasatundmises maailmameister. Kerjused saavad ta käest ikka kümneka; kui ta juhtub telekast nägema teateid tänavalastest, ei maitse talle enam õhtusöök, isegi Zierhutist on tal kahju. „Nii mossis ja pahurale inimesele tuleb kaasa tunda,“ ütleb ta.

Nõnda ei imestanud ma ka selle üle, kui ta enne alla minemist veel ütles: „Noorhärja, mõne inimesega peab kannatlik olema. Nendel läheb tükk aega, enne kui nad käituvad nii kenasti, nagu nad tegelikult on.“

„Aamen,“ pobisesin ma, kui uks oli kinni vajunud, ja keerasin telekal hääle tagasi. Liiga hilja! Põnev koht oli ammugi läbi.

Ma olin naiivne tobu

Teisipäeval kella kaheksase tunnikella kõlades oli koht mu kõrval tühi. Eder – meie inglise keele õpetaja – ootas kuni poole üheksani, siis kirjutas ta klassipäevikusse Anna Lachsi nime juurde *puuduja*.

„Me ei meeldinud talle,“ oletas Adi Bär vahetunni ajal. „Ju ta otsib endale mingi teise kooli.“

Kuid Lotti rääkis, et ta oli kooli tulles Anna Lachsi näinud. Istunud teine väikeses pargis kooli lähedal pingi peal ja pörnitsenud endamisi. Punane seljakott oli ta kõrval pingil olnud.

„Täna hommikul kallas ometi vihma!“ Robi vangutas uskmatult pead. „Ja jõletumalt külma oli kah. Kes istub sellise ilmaga pargis?“

„Võib-olla keegi, kes tahab tingimata haigeks jääda,“ oletas Conny. „Selleks, et ei peaks koolis käima. Minu onutütar jõi ükskord seebivett, selleks et hakata oksele ja viilida mata kontrolltööst.“

„Kas ta oksendas seebimulle?“ uuris Adi Bär, aga seda Conny ei teadnud.

Siis me arutasime, mis juhtub, kui keegi õpilane ilma vabanduseta õppetöölt puudub. Meil polnud klassis seni veel ühtki popitegijat olnud.

Laura jutustas, et meie postiljoni poeg oli ükskord terve nädala koolist poppi teinud, aga ükski õpetaja polnud postiljonile helistanud, too olevat nagu puuga pähe saanud, kui sellest lõpuks kuulis.

Marius vandus seepeale maa ja taeva nimel, et meie koolis helistavad õpetajad kohe esimesel päeval koju. Kui tema suur vend koolist poppi tegi, teadis isa sellest juba kell üheksa.

Mariusel oli õigus. Meie koolis nädalat aega ei viivitata. Isa jutustas mulle õhtul, et õpetaja Wurm oli tema töökaaslasele kell kümme kontoris helistanud.

„Ja siis?“ küsisin ma.

„Anna ema püüdis iga paari minuti tagant Annat kätte saada,“ ütles isa, „aga Anna oli kõneposti sisse lülitanud.“

„Ja siis?“ küsisin ma edasi.

„Lõuna paiku oli Anna siis jälle mobiilile vastanud,“ ütles isa, „ja rahumeeli valetanud, et tema oli küll koolis olnud ja õpetajad luiskavat.“

„Ja siis?“ küsisin ma kolmandat korda.

Isa kehitas õlgu. „Tema ema on nüüd väga nõutu. Väga-väga nõutu.“

Siis näppis ta nina. Nõnda teeb ta alati, kui on eba-kindel ja kaalutleb, kas peaks ikka ütleva seda, mida ta öelda tahab. Kui nina oli närvilisest näppimisest juba päris punaseks läinud, ütles ta lõpuks: „Noh, võib-olla ... Ma arvan ... Noh, ema saadab ta homme ise kooli, et ta ei saaks jälle poppi teha ... ja ehk võiksid sina ka natuke tal silma peal hoida.“

„Silma peal hoida?“ küsisin ma jahmunult.

„Nojah,“ ütles ta, „et ta jälle jalga ei laseks.“

Ilmselt oli mu näol õige tõrjuv ilme, sest isa pomises araks lõönult: „Lihtsalt tuli selline mõte pähe.“

Ja siis läks ta oma töötuppa ning pani ukse kinni. Kohe seepeale kuulsin ma, et ta räägib telefoniga. Kellega ja millest, sellest ma aru ei saanud.

Kas ta on nüüd solvunud, küsisin ma endalt. Sest tavaliselt ei sulge isa majas ühtki ust. Isegi mitte vannitoa oma enda järelt. Seetõttu teavad kõik mu sõbrad koguni seda, et ta pissib seistes, mitte istudes.

Kuna hommikuti olen ma üsnagi mossis, eelistaksin minna kooli üksipäini. Aga Laura sellest ei hooli. Ta elab paar maja kaugemal ja ootab iga koolipäeva hommikul mind meie aiavärava juures. Need seitse minutit, mis meil kooli jõudmiseks kulub, lobiseb ta vahet pidamata. Teda ei häiri see sugugi, et ma vantsin väsinult ta kõrval ega ütle ühtki sõna. Enamasti olen ma veel nii unine, et ei saa üldse aru, mida ta mulle jutustab.

Nii oli see ka kolmapäeva hommikul. Alles siis, kui Laura ja mina ootasime pargi ja kooli vahelisel ristmikul kannatamatult, et fooris ometigi roheline tuli süttiks, olin ma enam-vähem virgeks saanud.

Laura ütles parajasti: „Väidetavalt oli ta hoopis midagi muud õppinud.“

„Kes oli midagi hoopis muud õppinud?“ küsisin ma haigutades.

„Kuule, Jupp, sa oled pimedusega löödud või?“ hurjutas mind Laura.

Kuid siis tegi ta kiirtempo lühikokkuvõtte sellest, millest oli mulle viimase viie minuti jooksul põhjalikult pajatanud, ja see oli järgmine: tema ema ja Anna Lachsi ema olid paljude aastate eest ühes kontoris töötanud, hiljem teineteise silmist kaotanud. Aga eelmisel pühapäeval oli proua Lachs Laura emale helistanud ja öelnud, et ta elab nüüd jälle siin. Ja Laura ema oli proua Lachsi koos tütrega eile õhtusöögile kutsunud.

Kuna ema oli Laurale öelnud ainult, et tema kunagine töökaaslane Sabine tuleb oma tütrega neile sööma, siis jäi Laura mõistagi täiesti pahviks, kui meie „uus“ sisse marssis. Ja kui proua Lachs kuulis, et Laura käib tema Annaga samas klassis, lõõritas ta kohe: „Suurepärane, Annakene, sul on ju siis juba uus sõbranna!“

Laura oli sellepärast veel hommikulgi proua Lachsi peale maruvihane.

„Milline loll lehm on see Sabine,“ ütles ta. „Lihtsalt jagab mulle käske ja tahab mu oma veidra trulla sõbrannaks teha, ilma et minult küsiks! Kusjuures too ei taha üldse sõbrannatseda. Ta ei rääkinud minuga ühtki sõna. Istus laua ääres justkui mingi pahaks läinud baaba, ja ainus lause, mida ta neli korda ütles, oli: „Ema, ma tahan koju minna.““

Kui me kooli keldris garderoobis oma joped kappi riputasime ja saapad koolisusside vastu vahetasime, lisas Laura veel: „Ja minu ema ütles pärast isale, et Sabine Lachs ei kolinud üldse mitte mingi parema töökoha ja suurema palga pärast Viini, vaid ühe mehe pärast, keda ta armastab. Kuna too elab siin.“

Mina kehtasin üksnes igavlevalt õlgu. Proua Lachsi armuasjad minusse küll tõesti ei puutu, leidsin ma. Nagu juba öeldud, olin ma üks väga naiivne tobu.

Anna Lachs istus juba oma kohal, kui ma koos Lauraga klassiruumi jõudsin. Täpselt nii nagu üleile: pea longus, käed rinnal risti.

Ma võtsin istet, pomisesin isa meeleheaks loiult „Tere hommikust!“ ja kraamisin seljakotist kooliasjad lauale. Vastust ma oma tervitusele loomulikult ei saanud.

Esimene tund oli meil emakeel õpetaja Wurmiga, kes küsis meilt relatiivpronoomeneid ja relatiivlauseid. Mitu korda pöördus ta küsivalt minu pinginaabri poole.

Aga isegi sellisele algelisele küsimusele, kuidas relatiivpronoomeni kohta lihtsalt öelda, reageeris Trulla üksnes pahura õlakehitusega. Olgugi, et Conny oli talle selja tagant „siduv asesõna“ sosistanud. Ja ta pidi seda kuulma, sest isegi mina olin seda kuulnud, aga ma ju ei istunud otse Conny ees nagu tema.

Teistel õpetajatel ei läinud sel ennelõunal ka mitte paremini kui õpetaja Wurmil. Veider trulla muudkui vaikis. Keskpäeval vahetunnikella helisedes tahtis Anna Lachs taas klassist välja minna, kuid Znaimer, meie bioloogiaõps, kes pole nii sõbralik nagu õpetaja Kurz, ei lasknud.

„Kulla noor daam,“ hüüatas ta nõrdinult, kui Anna Lachs juba ukselingist haaras, „ma ei ole tundi veel lõpetanud!“

Trulla jäi seepeale ootavalt seisma. Aga sellest Znaimerile ei piisanud. Ta viipas tagasi meie pingi poole ja kähises: „Suvatse uuesti istet võtta!“

Trulla lasi ukselingi lahti, venis teotempos pingi poole ja kui oli lõpuks kohale jõudnud, potsatas oma toolile. Vaevalt oli ta istuda saanud, soovis Znaimer meile kena pärastlõunat ja sammus klassist välja. Trulla hüppas püsti, krabas oma punase seljakoti ja sörkis tema järel minema.

„Puudust me tast küll tundma ei hakka,“ lausus Marius.

Ma noogutasin nõustudes, enamik teisi samuti. Ainult Conny ütles: „Esimene mulje on mõnikord petlik. Ei maksa kiirustades hinnangut anda.“

Selline on ta alati. Oma kaastundevõime poolest sarnaneb ta kõvasti mu isaga. Alati ärritub ta, kui keegi teeb nalja vana Sandleri kulul, kes vahetevahel pargipingi peal magab. Ja räägitakse, et iga nädal paneb ta natuke oma taskurahast hoiupõrsasse ning annetab jõulude ajal kõik säästetu heategevuseks.

Neljapäeval küsis isa hommikusöögi juures, kas tema töökaaslase tütar on nüüd juba natuke kohanenud.

„Mitte vähematki. Tal on ikka pööning päris segi,“ vastasin ma.

„Aga oma endises koolis olevat ta olnud väga populaarne,“ ütles isa. „Ta oli isegi klassivanem olnud.“

„See pidi küll mingi isevärki kool olema,“ arvasin ma.

„Kindlasti ei olnud ta seal selline,“ ütles isa. „Paljud inimesed käituvad veidralt, kui nad on kuskil uued.“

Ja siis palus ta uuesti, et ma oleksin Anna vastu kena. Kuna Laura juba ootas mind aiavärava juures, polnud mul enam aega seletada, et mul pole tõesti mingit tahtmist olla kena kellegi vastu, kes käitub nagu mühakas ja sõimab mind idioodiks. Ma pomisesin ebamääraselt „vaatame“, haarasin oma seljakoti ja tuhisesin uksest välja.

„Lõpuks ometi! Kuhu sa ometi jäid?“ tervitas mind Laura. „Mul külmuvad juba jalad maa külge kinni!“

„Viie plusskraadi juures pole see eriti võimalik,“ märkisin ma.

„Viis plusskraadi muudab niiske põhjatuul kaheksakümmend kilomeetrit tunnis puhudes tajutavaks temperatuuriks kuusteist miinuskraadi,“ seletas Laura ja hakkas astuma.

Alles siis, kui seisime pargi ja kooli vahelisel ristmikul, taipasin, et pärast „tajutava miinustemperatuuri“ kuulutamist polnud Laura ühtki sõna öelnud. Kõikide nende aastate jooksul, mis me olime koos kooli läinud, polnud midagi sellist kunagi enne juhtunud.

„Kas tajutav miinustemperatuur on su kõnevoolu kinni jäätanud?“ küsisin ma.

Laura tegi ette tähtsa proua näo ja ohkas sügavalt. Siis ütles: „Ma tean midagi, mida ma tegelikult ei tohiks sulle üldsegi rääkida, sest ma töötasin emale pühalikult, et hoian su kinni!“

Kuna Laura pole oma pühalikke töotusi kunagi pidanud, jäin ma kannatlikult ootele. Kooli värava juurde jõudes kandiski see vilja! Laura sosistas mulle kõrva: „See on seotud Trulla emaga. Pärast tunde pühendan su asjasse.“

„Okei,“ ütlesin ma ega tundnud absoluutselt mingit tahtmist saada pühendatud mingisugusesse tühja-tähja, mis on seotud minu pinginaabri emaga. See naine ei pakkunud mulle huvi, isegi tema tütar ei pakkunud mulle huvi. Ma soovisin vaid, et ta kaoks. Kui mitte meie klassist, siis vähemalt minu pingist.

Iga tunniga, mis ma pidin selle pahura persooni kõrval istuma, vastumeelsus minus aina paisus. Ta oli lihtsalt talumatu. Ta isegi lõhnas vastikult. Justkui vana juust. Ja see, kuidas ta end üleval pidas, oli nagunii ebanormaalne.

Tavaliselt teeb ju mulle nalja, kui keegi õpilane ei hooli põrmugi sellest, mida õpetajad temast tahavad. Aga see, kuidas Trulla minu kõrval omaette mossitas ja kopitas ja mitte millelegi ei reageerinud, polnud üldse naljakas. See oli nõme ja ajas närvi. Ja ega ma üksi niimoodi arvanud; päeva jooksul käisin ma iga vahetunni ajal pingist pinki ning püüdsin veenda kedagi oma kohta minuga vahetama, kuid keegi polnud selleks valmis. Isegi mitte heatahtlik Conny.

Ilmselt märkas Trulla mu asjatuid püüdlusi talle teist pinginaabrit organiseerida. Kui ma pärast viimast vahetundi saatusele alistunult tema kõrvale oma toolile vajusin, kähvas ta: „Kas sa arvad, et mulle meeldib sinusuguse täieliku idioodi kõrval istuda?“

* * *

Selle, et Laura kavatses mu mingisse saladusse pühendada, olin ma täiesti unustanud. See meenus mulle alles siis, kui ta mulle järele kappas, mu kätte sai ja siis hingeldades pahvatas: „Jupp, sa pead töötama, et sa mitte kellelegi ei ütle, kelle käest sa seda kuulsid, muidu jään ma ema ees pigisse.“

„Ma töotan,“ pomisesin ma ja mõtlesin endamisi: no mis peeru ta nüüd küll kehtima paneb?

Siis teatas Laura tähtsa proua näoga: „Mees, kelle pärast Sabine Lachs Viini kolis, on sinu isa. Ta tahab temaga abielluda!“

Ma jahmatasin nii, et jäin, suu lahti, seisma ja üksnes vahtisin Laurat tardunult.

„Ta rääkis sellest minu emale!“ ütles Laura. „Ja ema rääkis isale. Ja isa ei taibanud, et mina ei peaks seda teadma, ning rääkis mulle. Ja siis pidin ma emale pühalikult töötama, et ma seda kellelegi edasi ei räägi, sinule veel mitte mingil juhul. Aga minu meelest on sul õigus seda teada. Need kaks ei või lasta sul ometi lollina kõngeda!“

Ma hingasin kolm korda sügavalt sisse-välja, pomisesin „Mäherdune jams!“ ja astusin edasi.

„See pole mingi jams, see on täiesti tõsi!“ Laura haaras mul jopevarrukast kinni ja kõndis mu kõrval. „Nad on juba peaaegu kaks aastat salaja kohtunud. Pärast seda, kui said Viinis ühel konverentsil tuttavaks.“

Me jõudsime minu aiavärvani. Ma raputasin Laura kae varruka küljest lahti, ütlesin „Samuti jams!“ ja pöörasin meie maja poole, tõsiselt segaduses.

„Küll sa veel näed, et see peab paika!“ üürgas Laura mulle järele.

Ma peaksin oma isa mõistma

Pärastlõunal lõin aega surnuks emakeele kodu-
tööde tegemisega. Tuli kirjutada lihtne ümber-
jutustus lihtsast loost ühes liiklusõnnetuses kahest
kergelt vigastada saanud isikust. Tavaliselt teen ma
midagi säärast välgukiirusel ära, sest õpetaja Wurm jääb
rahule napilt A4-lehekülje pikkuse tekstiga. Kuid see-
kord ei tulnud mul ainsatki mõistlikku lauset välja. Ma
lihtsalt ei suutnud keskenduda, kuna muudkui kaalut-
lesin, kas Laura oli ajanud mõttetut jama või rääkinud
tõtt.

Veidi enne kella nelja otsustasin ma piinlemise lõpe-
tada ja asjasse selgust saada. Helistasin isale töö juurde.
Tema sekretär ütles, et härra ülemus läks juba lõuna
ajal majast välja ja tagasi pole teda enam oodata.

Õhtusöögiks soojendasin endale sügavkülmast pitsat
ja kuna sellel oli katteks hulganisti šampinjoniviilakaid,
mängisin nendega paaris-paaritu-oraaklit. Kui tuleb
välja, et pitsa peal on paarisarv šampinjoniviilakaid,